

Quảng Ngãi, ngày 23 tháng 4 năm 2020

BÁO CÁO

Tình hình thực hiện Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 13/12/2017 của Thủ tướng Chính phủ và các khuyến nghị của Ủy ban Châu Âu về chống khai thác IUU trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi

Thực hiện nội dung Thông báo số 447/TB-VPCP ngày 28/12/2019 của Văn phòng Chính phủ Thông báo Kết luận của Phó Thủ tướng Trịnh Đình Dũng tại cuộc họp lần thứ ba Ban Chỉ đạo quốc gia về chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định, UBND tỉnh Quảng Ngãi báo cáo tình hình thực hiện Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 13/12/2017 của Thủ tướng Chính phủ và các khuyến nghị của Ủy ban Châu Âu (EC) trên địa bàn tỉnh và triển khai một số nhiệm vụ cấp bách, trọng tâm trong thời gian tới, cụ thể như sau:

I. TÌNH HÌNH THỰC HIỆN CHỈ THỊ SỐ 45/CT-TTg NGÀY 13/12/2017 CỦA THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

1. Kết quả đạt được

Ngay sau khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 13/12/2017 về một số nhiệm vụ, giải pháp cấp bách để khắc phục cảnh báo của Ủy ban Châu Âu về chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định, UBND tỉnh và các sở, ngành, địa phương triển khai một số nội dung sau:

a) UBND tỉnh ban hành Kế hoạch số 33/KH-UBND ngày 06/3/2018 thực hiện Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 13/12/2017 của Thủ tướng Chính phủ về một số nhiệm vụ, giải pháp cấp bách để khắc phục cảnh báo của Ủy ban Châu Âu về chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định của tỉnh Quảng Ngãi.

Trên cơ sở Kế hoạch số 33/KH-UBND của UBND tỉnh, các sở, ngành, địa phương đã xây dựng và triển khai kế hoạch thực hiện Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 13/12/2017 của Thủ tướng Chính phủ trên lĩnh vực ngành, địa phương mình quản lý, cụ thể: Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng (BĐBP) tỉnh ban hành Kế hoạch số 01/KH-BCH ngày 01/01/2018; UBND huyện Bình Sơn ban hành Kế hoạch số 29/KH-UBND ngày 27/3/2018; UBND huyện Lý Sơn ban hành Kế hoạch số 44/KH-UBND ngày 29/3/2018; UBND huyện Đức Phổ ban hành Kế hoạch số 680/KH-UBND ngày 26/3/2018.

Ngoài ra, UBND tỉnh còn ban hành nhiều văn bản chỉ đạo triển khai thực hiện các nội dung liên quan đến chống khai thác IUU như: Công văn số

5984/UBND-NNTN ngày 31/10/2019 về việc khẩn trương, tiếp tục đẩy mạnh các giải pháp phòng, chống khai thác IUU trên địa bàn tỉnh; Công văn số 6210/UBND ngày 11/11/2019 về việc khẩn trương, quyết liệt đẩy mạnh các giải pháp phòng, chống khai thác IUU trên địa bàn tỉnh; 729/UBND-NNTN ngày 26/02/2020 về việc khẩn trương triển khai thực hiện các giải pháp chống khai thác IUU.

b) UBND tỉnh ban hành Kế hoạch số 09/KH-UBND ngày 22/01/2018 về việc thanh tra, kiểm tra, kiểm soát nghề cá trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi.

Trên cơ sở Kế hoạch số 09/KH-UBND ngày 22/01/2018 của UBND tỉnh, Bộ Chỉ huy BĐBP tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 548/KH-BCH ngày 04/5/2018 về việc phối hợp tuần tra bảo vệ chủ quyền kết hợp thanh tra, kiểm tra, kiểm soát tàu cá hoạt động trên vùng biển tỉnh Quảng Ngãi năm 2018; Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn thành lập Văn phòng đại diện kiểm soát nghề cá tại Cảng cá Tịnh Kỳ và Cảng neo trú tàu thuyền Tịnh Hòa (theo Quyết định số 52/QĐ-SNNPTNT ngày 09/02/2018).

Bộ Chỉ huy BĐBP tỉnh thường xuyên lãnh đạo, chỉ đạo các đồn, trạm Biên phòng phối hợp với các lực lượng chức năng, ban, ngành địa phương tổ chức tuần tra, kiểm tra, kiểm soát trên biển nhằm quản lý, bảo vệ chủ quyền; kết hợp thanh tra, kiểm tra, kiểm soát hoạt động nghề cá, bảo vệ nguồn lợi thủy sản; kịp thời phát hiện ngăn chặn và xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm các quy định của pháp luật, nhất là các trường hợp sử dụng thuốc nổ, xung điện đánh bắt hải sản trái phép, tàu cá hoạt động sai vùng khai thác... Năm 2019, Bộ Chỉ huy BĐBP tỉnh chủ trì phối hợp tổ chức tuần tra, kiểm tra, kiểm soát trên bộ, trên biển được 535 lần/2.170 lượt cán bộ, chiến sỹ Biên phòng và 118 lượt cán bộ, chiến sỹ Công an, dân quân tham gia; phối hợp với các lực lượng chức năng, chính quyền địa phương điều tra, xác minh và hoàn chỉnh hồ sơ, ra Quyết định xử phạt VPHC 59 trường hợp/67 chủ phương tiện, thuyền trưởng/111.600.000 đồng; giáo dục, nhắc nhở 62 chủ phương tiện, thuyền trưởng. Hoàn chỉnh hồ sơ bàn giao Công an tỉnh khởi tố 02 vụ/03 đối tượng vận chuyển, tang trữ trái phép vật liệu nổ (tang vật thu giữ 704,3 kg thuốc nổ, 1.152 kíp nổ, 11,5 mét dây cháy chậm). Qua đó, hạn chế tình trạng vi phạm pháp luật của ngư dân, góp phần bảo đảm ANCT, TTATXH ở khu vực biên giới biển của tỉnh. UBND các huyện ven biển đã chỉ đạo các lực lượng chức năng của huyện xử lý hàng chục vụ mua, bán, sử dụng chất nổ để khai thác thủy sản. Từ đầu năm 2020 đến nay, lực lượng Biên phòng tỉnh đã tiến hành xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực thủy sản 19 trường hợp/19 đối tượng/126.750.000 đồng, tịch thu 06 bộ kích điện, đồng thời nhắc nhở 41 chủ tàu.

Từ năm 2017 trở về trước, Quảng Ngãi là tỉnh đứng top đầu của cả nước về số tàu cá và ngư dân vi phạm vùng biển nước ngoài, nhất là vùng biển các quốc đảo trên Thái Bình Dương. Nhưng từ đầu năm 2018 đến nay, không có

tàu cá và ngư dân nào xâm phạm trái phép vùng biển của các quốc đảo trên Thái Bình Dương.

c) UBND tỉnh ban hành Kế hoạch số 22/KH-UBND ngày 06/02/2018 về việc tuyên truyền Luật Thủy sản năm 2017 và chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định.

Trên cơ sở Kế hoạch số 22/KH-UBND ngày 06/02/2018 của UBND tỉnh, các sở, ngành, địa phương triển khai công tác tuyên truyền Luật Thủy sản năm 2017 và chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định, cụ thể như sau:

- Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (*Chi cục Thủy sản*) tổ chức 11 hội nghị tập huấn Luật Thủy sản năm 2017 và chống khai thác IUU cho 620 đại biểu là chủ tàu, thuyền trưởng, cán bộ các thôn, xã có nghề cá; tổ chức 01 hội nghị tập huấn Luật Thủy sản năm 2017 chuyên đề về các quy định đăng kiểm tàu cá cho 15 cơ sở đóng mới, sửa chữa tàu cá trên địa bàn tỉnh; phối hợp với Cục Kiểm ngư tổ chức 01 hội nghị tuyên truyền về thực hiện Chỉ thị 689/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ tại huyện Lý Sơn; biên soạn tài liệu và in 760 bộ tài liệu, 5.000 tờ rơi in các nội dung mới về Luật Thủy sản và quy định xử phạt vi phạm hành chính; lắp đặt 01 pano và 07 băng rôn tuyên truyền về chống khai thác IUU.

- Bộ Chỉ huy BĐBP tỉnh đã chỉ đạo các đơn vị phối hợp với UBND các xã trên địa bàn khu vực biển giới biển và các cơ quan liên quan tổ chức lồng ghép tuyên truyền pháp luật về thủy sản trong các buổi tuyên truyền pháp luật cho người dân được 66 buổi/5.720 lượt chủ tàu, thuyền trưởng và ngư dân tham gia. Đồng thời yêu cầu các chủ tàu, thuyền trưởng viết cam kết không đi khai thác hải sản trái phép ở vùng biển nước ngoài. Công tác thông tin tuyên truyền Luật Thủy sản năm 2017 và chống khai thác IUU trên các phương tiện thông tin đại chúng, gắn với nội dung tuyên truyền “*Vì chủ quyền an ninh biển giới*” có chất lượng và hiệu quả cao; công tác tuyên truyền miệng từng bước được đổi mới cả về nội dung, hình thức và phương pháp. Đã xây dựng 125 tin, bài, phóng sự về hoạt động của BĐBP và quần chúng Nhân dân trong bảo vệ chủ quyền vùng biển phát trên báo, đài Trung ương và địa phương.

- Công an tỉnh chủ trì, phối hợp các cơ quan chức năng và địa phương tổ chức 147 đợt phát động phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, 23 hội nghị thông tin tuyên truyền, 20 lượt tuyên truyền trực quan (treo băng rôn) tại 76 điểm khu dân cư và 288 tổ chức trên địa bàn tỉnh với hơn 17.000 lượt cán bộ, đảng viên và Nhân dân tham dự; qua công tác này, lực lượng công an đã lồng ghép tuyên truyền pháp luật về thủy sản. Tiếp tục duy trì, phát huy hiệu quả mô hình “*Tổ ngư dân đoàn kết sản xuất trên biển gắn với công tác bảo vệ an ninh chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc*” do Công an tỉnh xây dựng với hàng trăm ngư dân tham gia.

- Sở Ngoại vụ (*Cơ quan thường trực của Ban chỉ đạo Biển Đông – Hải đảo tỉnh*) đã tổ chức 03 lớp tập huấn về công tác Biển Đông – Hải đảo và bảo

hộ ngư dân, tàu cá tại các xã: Bình Châu, Phố Thạnh và huyện Lý Sơn với sự tham dự của gần 300 đại biểu là cán bộ làm công tác tuyên truyền, quản lý liên quan đến biển, đảo cấp huyện, cấp xã; chủ tàu, thuyền trưởng và ngư dân tại địa phương.

- Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh (*PTQ*) phát trên kênh phát thanh 80 tin, bài, phóng sự; phát trên kênh truyền hình 90 tin, phóng sự trong các chương trình thời sự, chuyên mục có nội dung tuyên truyền về chống khai thác IUU; phổ biến các chủ trương, chính sách, pháp luật của Nhà nước về chống khai thác IUU trong các chuyên mục “*Tiếp chuyện bạn nghe đài*”, “*Tìm hiểu pháp luật*”, “*Hộp thư truyền hình*”, “*Pháp luật và đời sống*”.

- Báo Quảng Ngãi thường xuyên đưa nhiều tin, bài tuyên truyền Luật Thủy sản năm 2017 và chống khai thác IUU trên báo điện tử và báo giấy.

- UBND thành phố Quảng Ngãi tổ chức 03 hội nghị, UBND huyện Bình Sơn tổ chức 06 hội nghị tập huấn Luật Thủy sản năm 2017 và chống khai thác IUU cho 210 đại biểu là chủ tàu, thuyền trưởng, cán bộ các thôn, xã có nghề cá.

d) UBND tỉnh thành lập Ban Chỉ đạo về chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định tỉnh Quảng Ngãi (Quyết định số 1513/QĐ-UBND ngày 15/10/2019).

Ban Chỉ đạo về chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định tỉnh Quảng Ngãi đã thành lập 03 đoàn kiểm tra, đi kiểm tra thực tế việc chấp hành Chỉ thị số 45/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ và Luật Thủy sản năm 2017 tại các cảng cá, trạm kiểm soát biên phòng và Văn phòng đại diện kiểm soát nghề cá tại các cảng cá. Qua kiểm tra đã chấn chỉnh kịp thời việc kiểm tra, giám sát tàu cá cập bến lên cá, xác nhận, truy xuất nguồn gốc thủy sản khai thác của các cảng cá và chấn chỉnh việc kiểm tra tàu xuất bến, nhập bến của các trạm kiểm soát biên phòng; đánh giá hiện trạng các cảng cá của tỉnh để có cơ sở xây dựng kế hoạch đầu tư, nâng cấp cho đáp ứng đầy đủ các tiêu chí của cảng cá loại II; bổ sung kinh phí, nhân lực cho Ban Quản lý các cảng cá và Chi cục Thủy sản để thực thi nhiệm vụ chống khai thác IUU.

2. Tồn tại, hạn chế

Mặc dù UBND tỉnh đã chỉ đạo quyết liệt, cả hệ thống chính trị vào cuộc rất tích cực nhưng đối chiếu với những yêu cầu của Thủ tướng Chính phủ tại Chỉ thị số 45/CT-TTg, việc chống khai thác IUU trên địa bàn tỉnh ta vẫn còn những tồn tại, hạn chế sau:

- Việc tuần tra, kiểm tra, kiểm soát trên biển chưa được thường xuyên; Quảng Ngãi chỉ mới ngăn chặn được tình trạng tàu cá và ngư dân xâm phạm vùng biển của các quốc đảo trên Thái Bình Dương chứ chưa ngăn chặn được tàu cá và ngư dân xâm phạm vùng biển các nước trong khu vực Biển Đông;

- Việc kiểm tra, kiểm soát tại các cửa biển chưa chặt chẽ, thực hiện không theo quy trình, không kiểm tra thực tế, chủ yếu chứng thực tại trạm là chính, vì vậy tàu không đăng ký, đăng kiểm, không có giấy phép khai thác thủy sản (nhất là các tàu giã cào đơn) vẫn lén lút hoạt động;

- Tình trạng sử dụng chất nổ, xung điện (súng điện) để khai thác thủy sản vẫn chưa được ngăn chặn triệt để; tàu lưới kéo hoạt động sai vùng khai thác vẫn còn diễn ra;

- Nội dung, hình thức tuyên truyền chậm đổi mới; đối tượng tham dự các lớp tuyên truyền, tập huấn chủ yếu là người già, phụ nữ, người nhà của chủ tàu; chủ tàu, thuyền trưởng, thuyền viên trực tiếp tham gia các lớp tuyên truyền chiếm tỷ lệ rất thấp.

3. Nguyên nhân

- Nguồn lực (nhân lực, trang thiết bị, phương tiện, kinh phí) dành cho việc chống khai thác IUU chưa đảm bảo. Quảng Ngãi là tỉnh duy nhất trong 28 tỉnh, thành phố ven biển chưa có tàu kiểm ngư. Chi cục Thủy sản là đơn vị tham mưu và tổ chức thực hiện nhiệm vụ chống khai thác IUU của ngành nông nghiệp và phát triển nông thôn hiện chỉ có 18 cán bộ/19 biên chế được giao, trong khi nhiệm vụ được giao rất nhiều. Kinh phí để thực hiện nhiệm vụ chống khai thác IUU quá ít;

- Cơ sở hạ tầng nghề cá, nhất là các cảng cá không đảm bảo cho tàu cập bến, nhất là vào những tháng mùa vụ.

- Quảng Ngãi có nhiều bãi ngang, trong khi lực lượng thực thi nhiệm vụ quá mỏng nên việc kiểm tra, kiểm soát tàu xuất bến, nhập bến rất khó khăn;

- Sự phối hợp giữa các ngành, các cấp, các lực lượng trong thời gian qua chưa chưa tốt; một số cấp ủy đảng và chính quyền địa phương chưa thật sự tích cực vào cuộc trong việc chống khai thác IUU;

- Việc xử lý các hành vi khai thác bất hợp pháp chưa nghiêm, chưa đủ sức răn đe;

- Nhận thức, ý thức chấp hành pháp luật về thủy sản của một bộ phận ngư dân chưa được tốt; trình độ còn hạn chế, lại thường xuyên lênh đênh trên biển nên không cập nhật kịp thời các quy định mới của Nhà nước.

II. TÌNH HÌNH TRIỂN KHAI THỰC HIỆN CÁC NHÓM KHUYẾN NGHỊ CỦA EC

1. Kết quả đạt được

a) Hoàn thiện khung pháp lý

Thực hiện các khuyến nghị của EC, tháng 11 năm 2017, Quốc hội đã thông qua Luật Thủy sản (thay thế Luật Thủy sản năm 2003), Chính phủ ban hành 02 nghị định, Thủ tướng Chính phủ ban hành 01 quyết định, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn ban hành 08 thông tư hướng dẫn thi hành Luật

Thủy sản. Theo đánh giá của Đoàn thanh tra EC vào tháng 11/2019, Việt Nam đã xây dựng, hoàn thiện khuôn khổ pháp lý phù hợp với các quy định quốc tế, tương đồng với các nước trong khu vực, đảm bảo hướng tới xây dựng được một nghề cá bền vững, có trách nhiệm và hội nhập quốc tế; bước đầu triển khai có hiệu quả trên thực tế và thống nhất từ trung ương đến địa phương. Đến nay, UBND tỉnh Quảng Ngãi đã ban hành đầy đủ, kịp thời các văn bản chỉ đạo các sở, ngành, địa phương triển khai thực hiện các quy định mới của Luật Thủy sản, Chỉ thị 45/CT-TTg của Chính phủ và các khuyến nghị của EC.

b) Quản lý, giám sát tàu cá

b.1) Về quản lý cường lực khai thác

Tính đến ngày 15/4/2020, toàn tỉnh có 5.572 chiếc tàu đánh cá, với tổng công suất 1.849.289CV, trong đó tàu cá có chiều dài lớn nhất dưới 6 mét: 271 chiếc, từ 6 mét đến dưới 12 mét: 886 chiếc, từ 12 mét đến dưới 15 mét: 1.062 chiếc, từ 15 mét đến dưới 24 mét: 3.175 chiếc, từ 24 mét trở lên: 175 chiếc; với cơ cấu nghề khai thác như sau: Lưới kéo 30,6%, lưới rê 29,3%, lưới vây 11,3%, nghề câu 17,6% và các nghề khác (*chụp, lặn, hậu cần...*) 11,2%.

Thực hiện chủ trương của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, từ tháng 12/2015, Quảng Ngãi đã tạm dừng phát triển tàu cá làm nghề lưới kéo, nghề lặn và từ tháng 5/2019 đến nay, tạm dừng phát triển tất cả các nghề còn lại (*trừ số tàu đóng theo Nghị định số 17/2018/NĐ-CP và số tàu đóng thay thế*). Mục tiêu của ngành nông nghiệp và phát triển nông thôn của tỉnh là hướng tới xây dựng một nghề cá phát triển bền vững, có trách nhiệm, đảm bảo cân bằng giữa cường lực khai thác với trữ lượng nguồn lợi thủy sản.

b.2) Về lắp đặt thiết bị giám sát hành trình

Luật Thủy sản quy định tàu cá có chiều dài từ 15 mét trở lên bắt buộc phải lắp đặt thiết bị giám sát hành trình và Chính phủ quy định lộ trình lắp đặt như sau: Tàu cá có chiều dài từ 24 mét trở lên, hoàn thành việc lắp đặt trước ngày 01/7/2019; tàu cá có chiều dài từ 15 mét đến dưới 24 mét làm nghề lưới kéo và câu cá ngừ đại dương, hoàn thành việc lắp đặt trước ngày 01/01/2020; tàu cá có chiều dài từ 15 mét đến dưới 24 mét làm các nghề còn lại, hoàn thành việc lắp đặt trước ngày 01/4/2020.

Trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi đã có 06 đơn vị cung cấp thiết bị giám sát hành trình tàu cá. Tính đến ngày 15/4/2020, Quảng Ngãi mới lắp đặt được 1.491 thiết bị giám sát hành trình trên tổng số 3.350 tàu cá (*chiếm tỷ lệ 44,5%*), trong đó nhóm tàu từ 24 mét trở lên 84 thiết bị (*chiếm tỷ lệ 48%*), tàu từ 15 – dưới 24 mét 1.407 thiết bị (*chiếm tỷ lệ 44,3%*). Các thiết bị này đã kết nối đồng bộ với phần mềm dùng chung của Tổng cục Thủy sản và được chia sẻ, phân quyền sử dụng cho các cơ quan chức năng của 28 tỉnh, thành phố ven biển. Tại Quảng Ngãi, Chi cục Thủy sản, Ban Quản lý các cảng cá, các đồn, trạm kiểm soát biên phòng đều được phân quyền truy cập dữ liệu tàu cá của tỉnh để phục vụ cho công tác quản lý, chuyên môn.

Qua hệ thống giám sát tàu cá, hàng ngày Chi cục Thủy sản theo dõi toàn bộ tàu cá của tỉnh hoạt động trên các vùng biển, kịp thời cảnh báo, nhắc nhở chủ tàu, thuyền trưởng khi tàu vượt ra ngoài ranh giới vùng biển Việt Nam hoặc ngắt kết nối.

b.3) Về kiểm soát tàu cá ra vào cảng, sản lượng bốc dỡ qua cảng

Toàn tỉnh có 02 cảng cá và 03 cảng neo trú tàu cá (*sau đây gọi chung là cảng cá*) được Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông chỉ định cho tàu cá có chiều dài từ 15 mét trở lên cập cảng, trong đó có 04 cảng cá là Tịnh Kỳ, Tịnh Hòa, Mỹ Á và Sa Huỳnh được chỉ định là cảng cá đủ điều kiện xác nhận nguồn gốc thủy sản.

Thực hiện Kế hoạch số 09/KH-UBND ngày 22/01/2018 của UBND tỉnh về việc thanh tra, kiểm tra, kiểm soát nghề cá trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã thành lập Văn phòng đại diện kiểm soát nghề cá tại 02 cảng cá là Tịnh Kỳ và Tịnh Hòa. Văn phòng đại diện kiểm soát nghề cá hoạt động từ ngày 20/3/2018 đến nay. Ban Quản lý các cảng cá đã triển khai việc kiểm tra, giám sát tàu xuất bến, cập bến, lên cá theo Thông tư số 21/2019/TT-BNNPTNT ngày 15/11/2018 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

- Văn phòng kiểm soát nghề cá tại cảng cá Tịnh Kỳ và Tịnh Hòa đã kiểm tra 1.098 lượt tàu rời cảng, 559 lượt tàu cập cảng, sản lượng thủy sản khai thác qua kiểm tra 6.512 tấn.

- Ban Quản lý các cảng cá đã cấp 1.612 Giấy xác nhận thủy sản bốc dỡ qua cảng/6.512 tấn.

c) Thực thi pháp luật (kết quả như đã trình bày ở phần I)

Thời gian gần đây, Bộ Chỉ huy BĐBP tỉnh đã chỉ đạo các đồn, trạm kiểm soát biên phòng tăng cường công tác kiểm tra, kiểm soát tàu cá xuất nhập bến, không cho xuất bến những tàu không có đầy đủ các loại giấy tờ theo quy định, không lắp đặt thiết bị giám sát hành trình hoặc lắp đặt nhưng ngắt kết nối, không còn kẹp chì. Đang xử lý 01 trường hợp tàu cá xâm phạm trái phép vùng biển nước ngoài (Malaysia).

d) Truy xuất nguồn gốc

Công tác xác nhận, chứng nhận nguồn gốc thủy sản khai thác thực hiện theo quy định tại Thông tư số 21/2018/TT-BNNPTNT dần đi vào nền nếp, hỗ trợ và tạo điều kiện thuận lợi cho chủ tàu, doanh nghiệp trong quá trình xuất khẩu.

Tính đến ngày 15/4/2020, đã cấp 131 Giấy chứng nhận thủy sản khai thác/2.128 tấn.

2. Tồn tại, hạn chế

- Việc thực hiện Luật Thủy sản và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật chưa tốt;
 - Cường lực khai thác vượt quá khả năng cho phép của nguồn lợi thủy sản, nhất là vùng biển ven bờ và vùng lộng;
 - Việc lắp đặt thiết bị giám sát hành trình tàu cá còn chậm, chưa đúng lộ trình theo quy định của Chính phủ hoặc lắp đặt nhung ngắt kết nối;
 - Việc kiểm soát tàu cá ra, vào cảng, sản lượng thủy sản bốc dỡ qua cảng chưa chặt chẽ, chưa đúng quy định; tình trạng tàu không đăng ký, đăng kiểm, không giấy phép khai thác, tàu khai thác bất hợp pháp vẫn thường xuyên cập cảng lên cá ở các bến cá tư nhân vẫn còn phổ biến;
 - Việc tuần tra, kiểm tra, kiểm soát trên biển chưa được thường xuyên; việc kiểm tra, kiểm soát tại các cửa biển còn chưa chặt chẽ, thực hiện không theo quy trình, tình trạng sử dụng chất nổ, xung điện (súng điện) để khai thác thủy sản vẫn chưa được ngăn chặn triệt để; tàu lưới kéo hoạt động sai vùng khai thác vẫn còn diễn ra;
 - Công tác truy xuất nguồn gốc chưa đáp ứng theo yêu cầu của EC về kiểm soát theo chuỗi, tính hợp pháp của sản phẩm xuất sang thị trường Châu Âu; cơ chế kiểm soát hiện nay chưa đảm bảo được nguồn gốc hợp pháp của một phần sản phẩm chế biến ở Việt Nam, chưa kiểm soát được nguồn nguyên liệu ở các nhà máy chế biến.

3. Nguyên nhân

- Luật Thủy sản năm 2017 và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật đã nội luật hóa các khuyến nghị của Châu Âu, vận dụng phương thức quản lý nghề cá của Châu Âu vào nghề cá của Việt Nam, trong khi hạ tầng nghề cá Quảng Ngãi chưa đảm bảo, trình độ ngư dân còn hạn chế nên thời gian đầu triển khai bị lúng túng, không được sự đồng thuận cao của ngư dân.
 - Số lượng tàu cá của tỉnh quá nhiều, cơ cấu nghề không hợp lý (tỷ lệ nghề lưới kéo quá cao), thường xuyên hoạt động khắp các ngư trường trong cả nước, nhiều năm liền không về tinh nhả; địa phương mới quản lý hạn ngạch giấy phép khai thác chứ chưa quản lý hạn ngạch sản lượng khai thác.
 - Cơ sở hạ tầng nghề cá, nhất là các cảng cá của Quảng Ngãi chưa đáp ứng đầy đủ các tiêu chí của cảng cá loại II (*loại thấp nhất theo quy định của Luật Thủy sản để tàu cá có chiều dài từ 15 mét trở lên cập cảng*); không đảm bảo các điều kiện cần và đủ để 100% tàu cá có chiều dài từ 15 mét trở lên cập cảng. Nếu bắt buộc tất cả tàu có chiều dài từ 15 mét trở lên cập cảng chỉ định thì sẽ gây ùn tắc, tốn kém thêm thời gian, chi phí vận chuyển, thời gian bốc dỡ sản phẩm kéo dài, làm giảm chất lượng sản phẩm, kéo theo giá giảm, chủ tàu, chủ nậu vựa sẽ phản ứng (*đã có đơn, thư khiếu nại, kiến nghị gửi đến các đồng chí lãnh đạo cấp cao của Đảng, Nhà nước và lãnh đạo Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh*), dễ tạo điểm nóng. Nếu không bắt buộc thì trái với các quy định

hiện hành.

- Chưa bố trí đủ nguồn lực (*trang thiết bị, phương tiện, con người, kinh phí*) cho các cơ quan, đơn vị trực tiếp thực thi nhiệm vụ chống khai thác IUU như Chi cục Thủy sản, Ban Quản lý các cảng cá, Văn phòng đại diện kiềm soát nghề;

- Nhiều trạm kiểm soát biển phòng không có cầu tàu nên khó khăn trong việc dừng tàu để kiểm tra, kiểm soát khi xuất bến, nhập bến. Vùng biển Quảng Ngãi có nhiều bãi ngang nên nhiều tàu chưa đăng ký, đăng kiểm, không có giấy phép khai thác thủy sản vẫn lén lút hoạt động trên biển.

- Tỉnh Quảng Ngãi chưa thành lập lực lượng kiểm ngư và là tỉnh duy nhất trong 28 tỉnh, thành phố có biển nhưng không có tàu kiểm ngư. Vì vậy, công tác kiểm tra, kiểm soát tàu cá trên biển được UBND tỉnh tạm thời giao cho lực lượng biên phòng. Do kinh phí có hạn nên việc tuần tra, kiểm soát trên biển không được thường xuyên. Tình trạng sử dụng chất nổ, xung điện để khai thác thủy sản, khai thác thủy sản sai vùng vẫn chưa được ngăn chặn triệt để. Chúng ta mới chỉ ngăn chặn được tình trạng tàu cá và ngư dân xâm phạm trái phép vùng biển của các quốc đảo trên Thái Bình Dương chứ chưa ngăn chặn được tình trạng tàu cá và ngư dân xâm phạm vùng biển các nước trong khu vực.

- Việc xử phạt hành chính đối với những hành vi vi phạm về lắp đặt thiết bị giám sát hành trình, hoạt động sai vùng khai thác, không có Giấy phép khai thác thủy sản hoặc Giấy phép khai thác thủy sản hết hiệu lực gấp nhiều khó khăn, vì mức xử phạt quá cao, cụ thể: *Phạt tiền từ 800.000.000 đồng đến 1.000.000.000 đồng đối với chủ tàu cá có một trong các hành vi sau: “Sử dụng tàu cá có chiều dài lớn nhất từ 24 mét trở lên không có Giấy phép khai thác thủy sản hoặc Giấy phép khai thác thủy sản hết hiệu lực khai thác thủy sản trong vùng biển Việt Nam”; “Không trang bị thiết bị giám sát hành trình trên tàu cá có chiều dài lớn nhất từ 24 mét trở lên theo quy định”* (trích Khoản 3, Điều 20 Nghị định số 42/2019/NĐ-CP).

- Sự phối hợp giữa các ngành, các cấp, các lực lượng trong thời gian qua chưa tốt; một số cấp ủy đảng và chính quyền địa phương chưa thật sự tích cực vào cuộc trong việc chống khai thác IUU, tháo gỡ thẻ vàng của EC;

- Ý thức chấp hành pháp luật của một bộ phận ngư dân chưa tốt; một số tàu thuyền thường xuyên hoạt động sai vùng khai thác ghi trong giấy phép, xâm phạm trái phép vùng biển các nước trong khu vực nên cố tình không lắp đặt thiết bị giám sát hành trình hoặc lắp đặt nhưng ngắt kết nối để tránh việc giám sát của các cơ quan chức năng;

Với thực trạng cơ sở hạ tầng nghề cá và nguồn lực thực thi nhiệm vụ của tinh Quảng Ngãi như hiện nay, nếu tháng 6/2020, Đoàn thanh tra của EC vào Quảng Ngãi thì Việt Nam không những không gỡ được thẻ vàng mà nguy cơ bị thẻ đỏ là rất cao.

III. MỘT SỐ NHIỆM VỤ CẤP BÁCH, TRỌNG TÂM TRONG THỜI GIAN ĐỀN

Để triển khai thực hiện tốt Chỉ thị số 45/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ và các khuyến nghị của EC trên địa bàn tỉnh trong thời gian đến, UBND tỉnh đã chỉ đạo:

1. Các sở, ngành, cơ quan, địa phương: Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Ngoại vụ, Nội vụ, Thông tin và Truyền thông, Tài chính, Bộ Chỉ huy BĐBP tỉnh, Công an tỉnh, Báo Quảng Ngãi, Đài PT-TH tỉnh, UBND các huyện, thị xã, thành phố: Lý Sơn, Bình Sơn, Mộ Đức, Đức Phổ và Quảng Ngãi theo chức năng, nhiệm vụ được giao:

- Tiếp tục triển khai thực hiện các văn bản chỉ đạo của UBND tỉnh đã ban hành để thực hiện Chỉ thị số 689/CT-TTg ngày 18/5/2010, Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 13/12/2017, Công điện số 732/CĐ-TTg ngày 28/5/2017, Công điện 1275/CĐ-TTg ngày 19/9/2018, Quyết định số 78/QĐ-TTg ngày 16/01/2018 của Thủ tướng Chính phủ. Đặc biệt, là nội dung Thông báo số 447/TB-VPCP ngày 28/12/2019 của Văn phòng Chính phủ về việc thông báo kết luận của Phó Thủ tướng Trịnh Đình Dũng tại cuộc họp lần thứ ba Ban Chỉ đạo quốc gia về khai thác IUU;

- Triển khai thực hiện nghiêm các quy định của Luật Thủy sản năm 2017, Nghị định số 26/2019/NĐ-CP ngày 08/3/2019, Nghị định số 42/2019/NĐ-CP ngày 16/5/2019 của Chính phủ và các Thông tư của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn triển khai thi hành Luật Thủy sản năm 2017;

- Đẩy mạnh công tác thông tin truyền thông, tuyên truyền, tập huấn, phổ biến Luật Thủy sản, các quy định về khai thác IUU, đặc biệt là các khuyến nghị của Đoàn thanh tra EC vào tháng 11/2019.

2. Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn:

- Tham mưu trình UBND tỉnh ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện các nhiệm vụ cấp bách, trọng tâm về chống khai thác IUU trên địa bàn tỉnh trong thời gian đến, nhất là trong 6 tháng đầu năm 2020;

- Phối hợp với Sở Nội vụ và các sở, ngành liên quan xây dựng Đề án thành lập Kiểm ngư tỉnh Quảng Ngãi thuộc Chi cục Thủy sản trình UBND tỉnh phê duyệt; tham mưu UBND tỉnh sửa đổi, bổ sung chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy của Chi cục Thủy sản, Ban Quản lý các cảng cá để đảm bảo thực hiện tốt các nhiệm vụ mới theo quy định của Luật Thủy sản 2017; trước mắt điều động, biệt phái, tăng cường nhân lực trong nội bộ ngành cho Chi cục Thủy sản để duy trì hoạt động của Văn phòng đại diện kiểm soát nghề cá làm việc tại Cảng cá Tịnh Kỳ và Cảng neo trú tàu thuyền Tịnh Hòa và thành lập mới Văn phòng đại diện kiểm soát nghề cá ở tất cả các cảng cá còn lại để phục vụ cho đợt thanh tra lần thứ ba của EC vào tháng 6/2020;

- Tổ chức kiểm tra, kiểm soát tàu cá hoạt động khai thác thủy sản bất hợp pháp tại các cảng cá theo quy định tại Thông tư số 21/2018/TT-BNNPTNT

ngày 15/11/2018 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; phối hợp Bộ Chỉ huy BĐBP tỉnh tuần tra, kiểm tra, kiểm soát hoạt động thủy sản trên vùng biển tỉnh quản lý;

- Tổ chức rà soát, đánh giá hiện trạng các cảng cá, cảng neo trú tàu thuyền để tham mưu UBND tỉnh bố trí kính phí sửa chữa, nâng cấp hoặc đề nghị cấp có thẩm quyền đầu tư hoàn thiện hạ tầng các cảng cá hiện có để đáp ứng các tiêu chí cảng cá loại II theo quy định của Luật Thủy sản 2017, nhằm từng bước khắc phục những tồn tại theo khuyến nghị của Ủy ban Châu Âu về khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định;

- Chỉ đạo quyết liệt việc lắp đặt thiết bị giám sát hành trình tàu cá theo quy định; kiên quyết không cấp Giấy phép khai thác thủy sản, không cho hưởng các chính sách hỗ trợ của nhà nước đối với những tàu cá có chiều dài lớn nhất từ 15 mét trở lên không lắp đặt thiết bị giám sát hành trình theo đúng lộ trình; quản lý, khai thác, sử dụng có hiệu quả dữ liệu hệ thống giám sát tàu cá; tiến hành thanh tra và xử lý nghiêm theo quy định đối với tàu cá không lắp đặt thiết bị giám sát hành trình hoặc đã lắp đặt nhưng cố tình ngắt kết nối khi hoạt động trên biển; đánh dấu tàu cá theo quy định tại Điều 25, Thông tư số 23/2018/TT-BNNPTNT ngày 15/11/2018 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

3. Bộ Chỉ huy BĐBP tỉnh:

- Triển khai đồng bộ, quyết liệt các biện pháp công tác Biên phòng. Phối hợp chặt chẽ với các lực lượng chức năng tăng cường công tác nắm tình hình, có biện pháp ngăn chặn ngay từ đầu những trường hợp có dấu hiệu đi khai thác trái phép ở vùng biển nước ngoài, xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm.

- Kiểm soát chặt chẽ tàu cá xuất bến, nhập bến; kiên quyết không cho tàu cá đi khai thác thủy sản nếu không đầy đủ các giấy tờ liên quan đến người, phương tiện theo quy định, không lắp đặt thiết bị giám sát hành trình theo lộ trình hoặc lắp đặt nhưng không duy trì hoạt động, thiết bị không còn kẹp chì cố định trên tàu (*trừ thiết bị Movimar*); triển khai Kế hoạch phối hợp tuần tra bảo vệ chủ quyền kết hợp thanh tra, kiểm tra, kiểm soát tàu cá hoạt động trên biển; phối hợp kiểm tra, kiểm soát tàu cá hoạt động khai thác thủy sản bất hợp pháp tại cảng cá để kịp thời phát hiện, ngăn chặn, xử lý các hành vi khai thác IUU.

- Xử lý nghiêm các hành vi vi phạm theo quy định tại Nghị định số 42/2019/NĐ-CP ngày 16/5/2019 của Chính phủ Quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực thủy sản, đặc biệt là tàu cá không lắp đặt thiết bị giám sát hành trình theo lộ trình hoặc lắp đặt nhưng ngắt kết nối khi hoạt động trên biển.

4. Công an tỉnh:

Tăng cường công tác nắm tình hình, kịp thời phát hiện, ngăn chặn, điều tra, xử lý nghiêm những hành vi vi phạm về khai thác IUU, đặc biệt là các hành vi môi giới, tổ chức đưa tàu cá và ngư dân đi khai thác thủy sản trái phép

ở vùng biển nước ngoài, môi giới chuộc tàu cá và ngư dân bị nước ngoài bắt giữ về nước trái pháp luật.

5. Sở Kế hoạch và Đầu tư:

- Tham mưu UBND tỉnh ưu tiên đưa các dự án đầu tư hoàn thiện cảng cá, khu neo đậu tránh trú bão vào kế hoạch đầu tư công trung hạn giai đoạn 2021-2026; bố trí vốn để thực hiện các dự án hạ tầng cảng cá, cảng neo trú tàu thuyền để đáp ứng các tiêu chí cảng cá theo quy định của Luật Thủy sản năm 2017.

- Chủ trì, phối hợp với Sở Tài chính và các cơ quan liên quan nghiên cứu việc đề xuất chủ trương xây dựng dự án đóng mới tàu Kiểm ngư của Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, tham mưu trình UBND tỉnh xem xét, quyết định.

6. Sở Tài chính:

- Tham mưu UBND tỉnh đảm bảo kinh phí triển khai các giải pháp cấp bách chống khai thác IUU, trước mắt là đảm bảo điều kiện về kinh phí, trang thiết bị, cơ sở vật chất cho các Văn phòng đại diện kiểm soát nghề cá và hoạt động kiểm tra, kiểm soát tàu cá, chống khai thác IUU tại các cảng cá theo đề xuất của Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; kinh phí tuần tra, kiểm tra, kiểm soát hoạt động thủy sản trên biển theo đề xuất của Bộ Chỉ huy BĐBP tỉnh (*trong thời gian Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chưa có tàu tuần tra*).

- Tham mưu UBND tỉnh bố trí kinh phí hàng năm để thực hiện nạo vét, duy tu luồng vào cảng; sửa chữa, nâng cấp nhà làm việc, các hạng mục công trình xuống cấp; mua sắm trang thiết bị phục vụ bốc dỡ hàng hóa đảm bảo cơ giới hóa tối thiểu 70% tại các cảng cá chỉ định để phục vụ cho công tác xác nhận nguồn gốc thủy sản từ khai thác, chống khai thác IUU, đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm, giảm tổn thất sau thu hoạch.

7. Sở Nội vụ:

- Chủ trì, phối hợp với Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tham mưu UBND tỉnh thành lập lực lượng Kiểm ngư tỉnh là tổ chức hành chính trực thuộc Chi cục Thủy sản theo Điều 62, Nghị định 26/2019/NĐ-CP; sửa đổi, bổ sung chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy của Chi cục Thủy sản và Ban Quản lý các cảng cá để đảm bảo thực hiện tốt nhiệm vụ được giao;

- Bổ sung biên chế cho Chi cục Thủy sản để thành lập Văn phòng đại diện kiểm soát nghề cá tại cảng cá Sa Huỳnh, Cảng neo trú tàu thuyền Mỹ Á và Cảng cá Sông Trà Bồng (*nếu được Bộ Nông nghiệp và PTNT công nhận là cảng cá đủ điều kiện xác nhận nguồn gốc thủy sản khai thác*).

8. Ban Chỉ đạo về IUU của tỉnh:

- Tham mưu giúp UBND tỉnh kiểm tra, đôn đốc, chỉ đạo các sở, ngành, địa phương triển khai thực hiện nghiêm túc Chỉ thị số 45/CT-TTg và các khuyến nghị của EC về chống khai thác IUU trên địa bàn tỉnh; định kỳ báo cáo Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Ban Chỉ đạo Quốc gia về khai thác IUU.

IV. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

Để triển khai thực hiện tốt Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 13/12/2017 của Thủ tướng Chính phủ và các khuyến nghị của Ủy ban Châu Âu trên địa bàn tỉnh, UBND tỉnh Quảng Ngãi kiến nghị các nội dung sau:

1. Kiến nghị với Chính phủ ưu tiên bố trí vốn đầu tư công để tiếp tục đầu tư hoàn thiện các cảng cá và khu neo đậu trú bão tàu cá trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi và đầu tư mới theo Quyết định số 1976/QĐ-TTg ngày 12/11/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt quy hoạch hệ thống cảng cá và khu neo đậu tránh trú bão cho tàu cá đến năm 2020, định hướng đến năm 2030, cụ thể là Cảng cá kết hợp khu neo đậu Tịnh Hòa (cấp vùng); Cảng cá kết hợp khu neo đậu Cổ Lũy; Khu neo đậu Đức Lợi.

2. Kiến nghị với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn sớm công bố ranh giới ngoài của vùng biển Việt Nam để ngư dân biết, không vi phạm và để các cơ quan chức năng làm căn cứ để xử lý các hành vi vi phạm; chỉ đạo Tổng cục Thủy sản yêu cầu các đơn vị cung cấp thiết bị giám sát hành trình cài đặt ranh giới ngoài vùng biển Việt Nam trên hệ thống giám sát tàu cá cho thống nhất với phần mềm của Tổng cục Thủy sản.

Trên đây là báo cáo đánh giá tình hình thực hiện Chỉ thị số 45/CT-TTg ngày 13/12/2017 của Thủ tướng Chính phủ và các khuyến nghị của Ủy ban Châu Âu trên địa bàn tỉnh và một số nhiệm vụ cấp bách, trọng tâm trong thời gian đến của tỉnh Quảng Ngãi./.

Noi nhận:

- Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (b/cáo);
- Thường trực Tỉnh ủy (b/cáo);
- Thường trực HĐND tỉnh;
- CT, PCT UBND tỉnh;
- Các Sở, ngành: Ngoại vụ, Nội vụ, Nông nghiệp và PTNT, Tài chính, Thông tin và Truyền thông, Bộ Chỉ huy BĐBP tỉnh, Công an tỉnh;
- Báo Quảng Ngãi, Đài PTTH tỉnh;
- UBND các huyện: Lý Sơn, Bình Sơn, Mộ Đức, thị xã Đức Phổ và thành phố Quảng Ngãi;
- VPUB: CVP, PCVP (NN), CN-XD, CB-TH;
- Lưu: VT, NN-TN (hc179).

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN

KT.CHỦ TỊCH

PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Tăng Bình